Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/3467

24.7.2026

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Horisont Europa – det tionde ramprogrammet för forskning och innovation

(C/2026/3467)

Föredragande: Anne BESNIER (FR–PES), vice ordförande, regionfullmäktige, Centre-Val de Loire

Referensdokument: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Horisont Europa, ramprogrammet för forskning och innovation, för perioden 2028–2034, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordning (EU) 2021/695

COM (2025) 543

Förslag till rådets beslut om inrättande av det särskilda programmet för genomförande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation för perioden 2028–2034, om fastställande av reglerna för deltagande och spridning inom ramen för det programmet och om upphävande av beslut (EU) 2021/764

COM (2025) 544

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Skäl 11

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
EU-uppdrag enligt förordning (EU) 2021/695 bör möjliggöra omvandling och ha en systemisk effekt på samhället genom att främja tvärvetenskapligt, sektorsövergripande, tvärpolitiskt ***och gränsöverskridande*** samarbete. De bör bygga på forskning och innovation för att utveckla banbrytande teknik, tjänster, produkter och sociala innovationer som behövs för att uppfylla deras ambitiösa mål. EU-uppdrag bör vidare påskynda utveckling, uppskalning och spridning av innovativa lösningar samt bidra till att skapa pionjärmarknader för nya produkter och tjänster. Ramprogrammet bör finansiera uppdragens forsknings- och innovationsverksamhet, samtidigt som spridning och uppskalning bör uppnås genom andra EU-program och nationella medel.	EU-uppdrag enligt förordning (EU) 2021/695 bör möjliggöra omvandling och ha en systemisk effekt på samhället genom att främja tvärvetenskapligt, sektorsövergripande och tvärpolitiskt samarbete ***samt samarbete över nationella och regionala gränser som fullt ut speglar de specifika behoven i bergsregioner, landsbygdsregioner, öregioner och andra randområden***. De bör bygga på forskning och innovation för att utveckla banbrytande teknik, tjänster, produkter och sociala innovationer som behövs för att uppfylla deras ambitiösa mål. EU-uppdrag bör vidare påskynda utveckling, uppskalning och spridning av innovativa lösningar samt bidra till att skapa pionjärmarknader för nya produkter och tjänster. Ramprogrammet bör finansiera uppdragens forsknings- och innovationsverksamhet, samtidigt som spridning och uppskalning bör uppnås genom andra EU-program och nationella medel. ***Kommuner och regioner bör även kunna fungera som viktiga miljöer för experimentplanering, validering och storskaligt införande av lösningar som utvecklas inom ramen för EU:s uppdrag, i synnerhet genom pilotprojekt och demonstratorer i verkliga miljöer.***

Motivering

Alla regionala särdrag måste beaktas, inte bara när det gäller gränsöverskridande regioner, utan även havs- och bergsregioner m.fl. Genom att säkerställa uttryckligt tvärregionalt samarbete förhindras att innovationsinvesteringar endast koncentreras till redan starka nav och kompetensflykt samt strukturella nackdelar i avlägsna regioner kan minskas.

Ändringsrekommendation 2

Skäl 14

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
[...] ***Programmet*** bör förstärka kopplingarna mellan universitet och innovationsekosystem, inklusive den privata sektorn. [...]	[...] ***Ramprogrammet*** bör förstärka kopplingarna mellan universitet och innovationsekosystem, inklusive den privata sektorn***, och koppla samman lokala och regionala ekosystem***. [...]

Motivering

Att koppla samman regionala ekosystem kommer att underlätta en snabb utveckling av innovationer, och ramprogrammet bör underlätta dessa sammankopplingar.

Ändringsrekommendation 3

Skäl 15

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Europeiska innovationsrådet (EIC) bör stimulera marknadsskapande deeptech-innovation. Det bör även identifiera, utveckla och sprida dessa deeptech-innovationer genom sina instrument. EIC bör genom sammanhängande och effektivt stöd fylla vakuumet inom det offentliga stödet till, och privata investeringar i, banbrytande teknik och deeptech-innovation. EIC bör ha som mål att genom sina instrument underlätta, inkludera och påskynda innovatörens väg från forskning till marknad och göra det möjligt för unionen att ha ledande företag inom framväxande teknikområden för att uppfylla de sociala och ekonomiska målen och undvika beroenden av andra regioner. EIC bör stödja högriskinnovationer med stor potential och företag som tar sådana tekniska, vetenskapliga eller ekonomiska risker eller lednings- eller marknadsrisker som gör att de ännu inte anses helt lönsamma och därför inte kan få de investeringar de behöver för att bli globalt konkurrenskraftiga på marknaden. [...]	Europeiska innovationsrådet (EIC) bör stimulera marknadsskapande deeptech-innovation. Det bör även identifiera, utveckla och sprida dessa deeptech-innovationer genom sina instrument. EIC bör genom sammanhängande och effektivt stöd fylla vakuumet inom det offentliga stödet till, och privata investeringar i, banbrytande teknik och deeptech-innovation. EIC bör ha som mål att genom sina instrument underlätta, inkludera och påskynda innovatörens väg från forskning till marknad ***genom att stärka kopplingarna mellan EFR och EIC,*** och göra det möjligt för unionen att ha ledande företag inom framväxande teknikområden för att uppfylla de sociala och ekonomiska målen och undvika beroenden av andra regioner. EIC bör stödja högriskinnovationer med stor potential och företag som tar sådana tekniska, vetenskapliga eller ekonomiska risker eller lednings- eller marknadsrisker som gör att de ännu inte anses helt lönsamma och därför inte kan få de investeringar de behöver för att bli globalt konkurrenskraftiga på marknaden. [...]

Motivering

Den spetskompetens inom forskningen som utvecklas genom EFR måste omsättas i innovation. Innan EFR:s forskningsprogram avslutas måste en tydlig koppling skapas till de möjligheter som EIC erbjuder.

Ändringsrekommendation 4

Skäl 16

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Finansiering av uppskalning av deeptech inom ramen för Scaleup Europe-fonden, som tillkännagavs i strategin för uppstartsföretag och expanderande företag och som	Finansiering av uppskalning av deeptech inom ramen för Scaleup Europe-fonden, som tillkännagavs i strategin för uppstartsföretag och expanderande företag och som

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
kommer att finnas vid ikraftträdandet av denna förordning, bör genomföras i enlighet med villkoren i den fleråriga budgetramen 2021–2027. All finansiering av uppskalning inom den fleråriga budgetramen 2028–2034 bör ske genom EKF.	kommer att finnas vid ikraftträdandet av denna förordning, bör genomföras i enlighet med villkoren i den fleråriga budgetramen 2021–2027. All finansiering av uppskalning inom den fleråriga budgetramen 2028–2034 bör ske genom EKF. ***I detta sammanhang bör ReK och de lokala och regionala myndigheterna involveras på ett likvärdigt och ändamålsenligt sätt involveras i styrningen av EKF, bland annat genom att informeras i förväg om programplaneringsbeslut och kommande nya initiativ. Detta deltagande ska garantera en balanserad representation av de olika territoriella nivåerna, med särskild uppmärksamhet på de yttersta randområdena.***

Motivering

De olika territoriella nivåerna måste representeras på ett balanserat sätt, genom att även erkänna särdragen hos de yttersta randområden som erkänns i artikel 349 i EUF-fördraget.

Ändringsrekommendation 5

Skäl 17

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det gemensamma forskningscentrumet (JRC) bör även fortsättningsvis ge oberoende vetenskapligt och tekniskt stöd för unionens politik under hela den politiska beslutsprocessen. JRC:s direkta åtgärder bör genomföras på ett flexibelt, effektivt och transparent sätt, med beaktande av unionspolitikens behov och de relevanta behoven hos JRC:s användare, och så att ***de*** säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen. JRC bör fortsätta att generera ytterligare medel som det kan använda för att stödja sin vetenskapliga och tekniska verksamhet.	Det gemensamma forskningscentrumet (JRC) bör även fortsättningsvis ge oberoende vetenskapligt och tekniskt stöd för unionens politik under hela den politiska beslutsprocessen. JRC:s direkta åtgärder bör genomföras på ett flexibelt, effektivt och transparent sätt, med beaktande av unionspolitikens behov och de relevanta behoven hos JRC:s användare***, däribland lämpligen medlemsstater, regioner och kommuner,*** och så att ***åtgärderna*** säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen. JRC bör fortsätta att generera ytterligare medel som det kan använda för att stödja sin vetenskapliga och tekniska verksamhet. ***Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att överbrygga klyftan mellan EU:s politiska mål och genomförandet av dem på regional och lokal nivå. Detta genom att stärka integrationen mellan forskning, innovation och marknadsintroduktion, inbegripet stöd för uppskalning av innovationer.***

Motivering

Det gemensamma forskningscentrumets arbete är mycket viktigt för regionerna. Det gemensamma arbetet, via ReK, måste fortsätta. En starkare koppling mellan forskning och marknadsintroduktion förbättrar resultatet, stöder regional innovation och hjälper till att skala upp lösningar över hela Europa.

Ändringsrekommendation 6

Skäl 19

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Programmet bör stödja europeiska forsknings- och teknikinfrastrukturer att utveckla vetenskaplig och teknisk spetskompetens och industriell konkurrenskraft genom att	Programmet bör stödja europeiska forsknings- och teknikinfrastrukturer att utveckla vetenskaplig och teknisk spetskompetens och industriell konkurrenskraft genom att

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
stödja hela forsknings- och innovationscykeln, från grundforskning till tillämpad forskning mot spridning i samhället och på marknaden.	stödja hela forsknings- och innovationscykeln, från grundforskning till tillämpad forskning mot spridning i samhället och på marknaden ***över regionala och nationella gränser och hela det europeiska forskningsområdet. I detta syfte bör ett system för uppföljning av genomförandet införas för att utvärdera hur finansieringen fördelas geografiskt och förhindra en oproportionerlig koncentration av medel.***

Motivering

Stärker det som ReK föreslår med ett förslag om mekanismer för territoriell uppföljning.

Ändringsrekommendation 7

Skäl 20

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Programmet bör genomföra konkreta åtgärder som stöd för kapacitetsuppbyggnad i länder som omfattas av breddning av deltagandet och bör stärka samarbeten i hela unionen som ***höjer*** forsknings- och innovationskapaciteten i länder som omfattas av breddningen och övergångsländer för att bygga upp ett mer sammanhållet och integrerat europeiskt FoI-system och bidra till målet att investera minst 3 % av BNP i forskning och utveckling. De stödberättigade medlemsstaterna från perioden 2021–2027 bör vara uppdelade i två grupper under hela programmets löptid, på grundval av indexet på resultattavlan för innovation och den relativa finansiella avkastningen utifrån bruttonationalinkomst (BNI) baserat på följande kriterier: i) ”övergångsländer”, med både ett index på över 75 % av unionsgenomsnittet enligt resultattavlan för innovation (2023–2025) och en positiv relativ finansiell avkastning utifrån BNI (2021–2025) inom ramen för Horisont Europa, och ii) ”länder som omfattas av breddning av deltagandet”, i form av alla övriga stödberättigade medlemsstater under perioden 2021–2027.	Programmet bör genomföra konkreta åtgärder som stöd för kapacitetsuppbyggnad i länder som omfattas av breddning av deltagandet och bör stärka samarbeten i hela unionen***, inklusive regioner och större städer, samtidigt*** som forsknings- och innovationskapaciteten ***höjs*** i länder som omfattas av breddningen och övergångsländer för att bygga upp ett mer sammanhållet och integrerat europeiskt FoI-system och bidra till målet att investera minst 3 % av BNP i forskning och utveckling. De stödberättigade medlemsstaterna från perioden 2021–2027 bör vara uppdelade i två grupper under hela programmets löptid, på grundval av indexet på resultattavlan för innovation och den relativa finansiella avkastningen utifrån bruttonationalinkomst (BNI) baserat på följande kriterier: i) ”övergångsländer”, med både ett index på över 75 % av unionsgenomsnittet enligt resultattavlan för innovation (2023–2025) och en positiv relativ finansiell avkastning utifrån BNI (2021–2025) inom ramen för Horisont Europa, och ii) ”länder som omfattas av breddning av deltagandet”, i form av alla övriga stödberättigade medlemsstater under perioden 2021–2027.

Motivering

Att överbrygga innovationsklyftan inom EU är inte något som kan hanteras enbart på nationell nivå, eftersom det i så fall finns en risk för att klyftan mellan regionerna ökar. Genom att erkänna städernas roll som knutpunkter för innovation kan man stärka effektiviteten hos det europeiska forsknings- och innovationssystemet och påskynda spridningen av innovationer.

Ändringsrekommendation 8

Skäl 22

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
För att stärka unionens strategiska oberoende och säkerställa långsiktig och hållbar ekonomisk tillväxt är det nödvändigt att stärka unionens globala konkurrenskraft	För att stärka unionens strategiska oberoende och säkerställa långsiktig och hållbar ekonomisk tillväxt är det nödvändigt att stärka unionens globala konkurrenskraft

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
och samtidigt skydda dess strategiska tillgångar och intressen enligt beskrivningen i den europeiska strategin för ekonomisk säkerhet[1]. Artikel 136 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, kompletterad av artikel 10 i förordning (EU) XXX [om Europeiska konkurrenskraftsfonden] främjar unionens konkurrenskraft och skyddar dess ekonomiska säkerhet. Tillämpning av dessa bestämmelser för programmets ändamål bör ge en lämplig rättslig ram för att vid behov möjliggöra fastställande av särskilda villkor när det gäller förfaranden för tilldelning som främjar forskningsdriven konkurrenskraft och skyddar unionens intressen och strategiska oberoende, bland annat åtgärder för att begränsa deltagande eller skydda resultat och säkerställa samstämmighet och överensstämmelse med särskilda regler enligt Europeiska konkurrenskraftsfondens politikområden. Vid behov bör en riskbaserad metod användas för att säkerställa att riskerna i samband med forskning och innovation identifieras, bedöms och hanteras genom proportionella och effektiva åtgärder[2]. I enlighet med artikel 136 i budgetförordningen bör restriktioner för stödberättigande tillämpas på högriskleverantörer av säkerhetsskäl.	och samtidigt skydda dess strategiska tillgångar och intressen enligt beskrivningen i den europeiska strategin för ekonomisk säkerhet[1]. Artikel 136 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, kompletterad av artikel 10 i förordning (EU) XXX [om Europeiska konkurrenskraftsfonden] främjar unionens konkurrenskraft och skyddar dess ekonomiska säkerhet. Tillämpning av dessa bestämmelser för programmets ändamål bör ge en lämplig rättslig ram för att vid behov möjliggöra fastställande av särskilda villkor när det gäller förfaranden för tilldelning som främjar forskningsdriven konkurrenskraft och skyddar unionens intressen och strategiska oberoende, bland annat åtgärder för att begränsa deltagande eller skydda resultat och säkerställa samstämmighet och överensstämmelse med särskilda regler enligt Europeiska konkurrenskraftsfondens politikområden. Vid behov bör en riskbaserad metod användas för att säkerställa att riskerna i samband med forskning och innovation identifieras, bedöms och hanteras genom proportionella och effektiva åtgärder[2]. I enlighet med artikel 136 i budgetförordningen bör, av säkerhetsskäl, begränsningar i stödberättigande tillämpas på högriskleverantörer. ***Kommuner och regioner ska erkännas som viktiga aktörer i innovationsekosystem och bidra till utveckling, testning, införande och uppskalning av lösningar i nära samarbete med industrin och forskningsorganisationer.***
[1] Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet om en europeisk strategi för ekonomisk säkerhet, JOIN(2023) 20 final, Bryssel 20.6.2023.	[1] Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet om en europeisk strategi för ekonomisk säkerhet, JOIN(2023) 20 final, Bryssel 20.6.2023.
[2] Rådets rekommendation av den 23 maj 2024 om ökad forskningssäkerhet, C/2024/3510.	[2] Rådets rekommendation av den 23 maj 2024 om ökad forskningssäkerhet, C/2024/3510.

Motivering

Kommuner och regioner är avgörande för genomförande och innovationsspridning. De mobiliserar industriellt och akademiskt samarbete för att uppnå EU:s mål. Att erkänna deras roll stärker ekosystemen och bidrar till konkurrenskraft, resiliens och ekonomisk säkerhet i hela Europa.

Ändringsrekommendation 9

Skäl 25

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I programmet erkänns klimatförändringarna som en av de största globala och samhällsmässiga utmaningarna och att klimatåtgärder kan fungera som en drivkraft för industriell	I programmet erkänns klimatförändringarna som en av de största globala och samhällsmässiga utmaningarna och att klimatåtgärder kan fungera som en drivkraft för industriell

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
konkurrenskraft. Verksamheten bör återspegla vikten av att ta itu med klimatförändringarna i linje med unionens åtagande att genomföra Parisavtalet.	konkurrenskraft. Verksamheten bör återspegla vikten av att ta itu med klimatförändringarna i linje med unionens åtagande att genomföra Parisavtalet. ***Med utgångspunkt i nya forskningsrön bör EU-uppdragen knyta närmare an till storskaligt genomförande och till reproduktion och nyttiggörande av investeringar, för att maximera effekterna på innovationssystemet, samhället, miljön och ekonomin i hela EU.***

Motivering

Målet med EU-uppdrag är att uppnå systemeffekter i alla delar av Europa. Kunskap som bygger på forskning, utveckling och innovation är avgörande. Kommuner och regioner spelar redan en nyckelroll i införandet. Stärkta kopplingar till införande och investeringar säkerställer verkliga resultat och stöder konkurrenskraft och samhällsresultat.

Ändringsrekommendation 10

Skäl 29

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Stödåtgärder behövs för att stärka och koppla samman innovationsekosystem bättre. Sådana åtgärder bör stödja organisationer och innovatörer så att konkurrenskraftiga, robusta och sammankopplade innovationsekosystem kan skapas, samtidigt som ramförutsättningarna förbättras genom samarbete och kunskapsutbyte. De bör bidra till att koppla samman nationella, regionala och lokala ekosystem genom att avlägsna hinder på den inre marknaden, till exempel marknadsfragmentering, begränsad kapitaltillgång och segmenterade nationella kapitalmarknader, långsamt införande av innovationer och underutnyttjande av upphandling av innovativa lösningar.	Stödåtgärder behövs för att stärka och koppla samman innovationsekosystem bättre. Sådana åtgärder bör stödja organisationer och innovatörer så att konkurrenskraftiga, robusta och sammankopplade innovationsekosystem kan skapas, samtidigt som ramförutsättningarna förbättras genom samarbete och kunskapsutbyte. De bör bidra till att koppla samman nationella, regionala och lokala ekosystem genom att avlägsna hinder på den inre marknaden, till exempel marknadsfragmentering, begränsad kapitaltillgång och segmenterade nationella kapitalmarknader, långsamt införande av innovationer och underutnyttjande av upphandling av innovativa lösningar. ***Befintliga verktyg såsom regionala innovationsknutpunkter, spetskompetensstämpeln, Interreg och förnyad smart specialisering (S3/S4) bör bibehållas inom nästa program, tillsammans med relevanta EU-uppdragsinitiativ och digitala innovationsknutpunkter, eftersom de alla främjar nätverksarbete mellan innovationsekosystem. Dessa strategier ska vara ett bindande inslag i fastställandet av programmets investeringsprioriteringar på regional och interregional nivå. Man bör särskilt uppmärksamma integrationen i regioner med sämre strukturella kopplingar i de europeiska kunskaps- och innovationsnätverken, eftersom deras geografiska läge begränsar tillgången till samarbeten, kunskapsflöden och spridningseffekter.***

Motivering

Stärker ReK:s förslag och framhåller specialfallet med regioner med sämre strukturella kopplingar i de europeiska kunskaps- och innovationsnätverken.

Ändringsrekommendation 11

Artikel 2 Definitioner

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I denna förordning avses med	I denna förordning avses med
[...]	[...]
(23) innovationsekosystem: ett ekosystem som på unionsnivå sammanför organisationer vars funktionella mål är att möjliggöra teknisk utveckling och innovation och som innefattar förbindelser mellan materiella resurser (t.ex. fonder, utrustning och anläggningar, inklusive forsknings- och teknikinfrastrukturer), institutionella enheter (såsom institutioner för högre utbildning och stödtjänster, forsknings- och teknikorganisationer, företag, investerare – inbegripet riskkapitalister – och finansiella intermediärer) och nationella, regionala och lokala enheter för beslutsfattande och finansiering.	(23) innovationsekosystem: ett ekosystem som på ***lokal, regional och nationell nivå samt på*** unionsnivå sammanför organisationer vars funktionella mål är att möjliggöra teknisk utveckling och innovation och som innefattar förbindelser mellan materiella resurser (t.ex. fonder, utrustning och anläggningar, inklusive forsknings- och teknikinfrastrukturer), institutionella enheter (såsom institutioner för högre utbildning och stödtjänster, forsknings- och teknikorganisationer, ***hälso- och sjukvårdssystem – som lämpliga miljöer för skapande av kunskap, validering och spridning av innovationer –,*** företag, investerare – inbegripet riskkapitalister – och finansiella intermediärer) och nationella, regionala och lokala enheter för beslutsfattande och finansiering.
(24) kunskapstriangel: inrättande av nätverk mellan utbildningsinstitutioner, forskningsorganisationer och företag i syfte att skapa innovationsekosystem som gör det möjligt att skapa en innovationskedja från den inledande innovationen via utbildning i entreprenörskap till skapande av uppstartsföretag och tillväxt av expanderande företag.	(24) kunskapstriangel: inrättande av nätverk mellan utbildningsinstitutioner, forskningsorganisationer och företag i syfte att skapa innovationsekosystem som gör det möjligt att skapa en innovationskedja från den inledande innovationen via utbildning i entreprenörskap till skapande av uppstartsföretag och tillväxt av expanderande företag.
	(25) quadruple helix: en serie interaktioner mellan fyra viktiga aktörer i innovationssystemet, nämligen vetenskap, offentliga myndigheter, industri och samhälle.

Motivering

Innovationsekosystemen kompletterar varandra, och de måste alla beaktas i Horisont Europa. Kunskapstriangeln är viktig, men vi får inte glömma quadruple helix, som gör det möjligt för samhället att vara involverat i vetenskapen. Detta ändringsförslag syftar dessutom till att stärka hälso- och sjukvårdssystemens roll i innovationsekosystemen som verkliga forsknings- och innovationsmiljöer, där evidens genereras, lösningar valideras och tillämpningar påskyndas, vilket förbättrar kopplingen mellan teknisk utveckling och praktisk tillämpning i linje med EU:s mål.

Ändringsrekommendation 12

Artikel 3 Programmets mål

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Programmet har följande specifika mål:	Programmet har följande specifika mål:
— Skapa högkvalitativa kunskaper och färdigheter och attraktiva karriärmöjligheter för forskare samt stödja genomförandet av det europeiska forskningsområdet.	— Skapa högkvalitativa kunskaper och färdigheter och attraktiva karriärmöjligheter för forskare samt stödja genomförandet av det europeiska forskningsområdet.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
— Öka EU-omfattande och internationell forskningssamverkan, kunskapsutbyte och kunskapsutnyttjande.	— Öka EU-omfattande och internationell forskningssamverkan, kunskapsutbyte och kunskapsutnyttjande.
— Anpassa prioriteringar på EU-nivå, nationell nivå och regional nivå för att skapa ett EU-omspännande forskning- och innovationsekosystem.	— Anpassa prioriteringar ***för forskning och innovation*** på EU-nivå, nationell nivå och regional nivå för att skapa ett ***starkt*** EU-omspännande ***forsknings***- och innovationsekosystem***, inbegripet genom att stärka tillgång till och ändamålsenlig användning av forsknings- och teknikinfrastrukturer, särskilt för industrin, små och medelstora företag och uppstartsföretag, för att stödja innovation, demonstration och storskalig utveckling av lösningar***.
	— ***Bidra till att utveckla regionala och lokala innovationsekosystem nedifrån och upp genom att även stärka kopplingarna mellan dem.***
	— ***Främja utvecklingen av europeiska ekosystem för innovativt entreprenörskap, genom att stärka skapandet av, tillväxten hos och uppskalningen av uppstartsföretag och deras integrering i lokala, regionala och europeiska ekosystem.***
— Minska nationella och regionala skillnader i forsknings- och innovationskapacitet, färdigheter och kompetens för att stärka innovationsekosystem.	— Minska nationella och regionala skillnader i forsknings- och innovationskapacitet, färdigheter och kompetens för att stärka innovationsekosystem ***och effektivt stödja spetskompetensmiljöer, särskilt i mindre utvecklade regioner, landsbygdsregioner och perifera regioner genom att använda den regionala resultattavlan för innovation som riktmärke för att bredda beslut***.
	— ***Förbättra unionens ställning inom innovation, med särskilt fokus på strategisk teknik och omvälvande innovation, underlätta spridningen av innovativa lösningar för att främja konkurrenskraft och ta itu med samhällsutmaningar.***
	— ***Stärka uppskalningen och spridningen av EU-uppdrag genom att förbättra deras roll när det gäller att åstadkomma innovation, investeringar och samordnat genomförande inom olika sektorer och på olika förvaltningsnivåer, vilket utifrån ett visionärt perspektiv bidrar till omvälvande effekter.***
— Minska riskerna med och mobilisera mer privat finansiering av forskning och innovation, främst för att stödja deeptech och uppskalning av innovativa uppstartsföretag och små och medelstora företag. [...]	— Minska riskerna med och mobilisera mer privat finansiering av forskning och innovation, främst för att stödja deeptech och uppskalning av innovativa uppstartsföretag och små och medelstora företag.
	— ***Bidra till att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna och därmed bidra till att sammanlagt minst 3 % av unionens bruttonationalprodukt (BNP) investeras i forskning och utveckling.***

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	— ***Främja reproduktionen, anpassningen och den interregionala överföringen av innovativa lösningar som har testats med framgång, framför allt mellan europeiska kommuner och regioner, i syfte att maximera genomslaget för och skalbarheten hos unionens investeringar.***
	— ***Främja en kartläggning som baseras på regionala indikatorer som gör det möjligt att mäta deltagandet i, resultaten av och genomslaget för programmet.*** [...]

Motivering

För att uppnå sina mål behöver EU stärka genomförandet på plats. Detta kräver att rollen för forsknings- och teknikinfrastrukturer inom regional innovation betonas. Bättre tillgång för företag stöder små och medelstora företag, stärker ekosystem och förbättrar innovationskapacitet i alla EU-regioner. Det föreslås att territoriella uppföljningsmekanismer införs. Den regionala resultattavlan för innovation är ett bevisat, datadrivet verktyg som bättre återspeglar regionala skillnader än enbart indikatorer på nationell nivå och bör därför fungera som riktmärke för att bredda deltagandebeslut.

Ändringsrekommendation 13

Artikel 4 Programstruktur

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
[...] (c) Del III, ”Innovation”, med i synnerhet följande komponenter: i) Europeiska innovationsrådet (EIC). ii) Innovationsekosystem, bland annat verksamhet för att främja ett tätare samspel i unionen mellan högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv, som alla är en del av kunskapstriangeln.	[...] (c) Del III, ”Innovation”, med i synnerhet följande komponenter: i) Europeiska innovationsrådet (EIC). ii) Innovationsekosystem, bland annat verksamhet för att främja ett tätare samspel i unionen***, regioner och lokalsamhällen*** mellan högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv, som alla är en del av kunskapstriangeln.
(d) Del IV, ”Det europeiska forskningsområdet”, med i synnerhet följande komponenter: i) Reformera och förstärka det europeiska forsknings- och innovationssystemet. ii) Forsknings- och teknikinfrastrukturer. iii) Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens.	(d) Del IV, ”Det europeiska forskningsområdet”, med i synnerhet följande komponenter: i) Reformera och förstärka det europeiska forsknings- och innovationssystemet ***med deltagande av lokala och regionala myndigheter och på grundval av en flernivåstrategi***. ii) Forsknings- och teknikinfrastrukturer. iii) Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens ***på alla myndighetsnivåer***.

Motivering

Forskning och innovation är förankrade i regionala ekosystem. Stöd till utvecklingen av dessa ekosystem och främjande av deras sammanlänkning kommer att göra det möjligt för den mest konkurrenskraftiga innovationen att utvecklas snabbt.

Ändringsrekommendation 14

Artikel 8 Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Programmet ska genomföras i samverkan med andra ***unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från unionen från ett annat program kan också få bidrag inom ramen för detta program.*** [...]	Programmet ska genomföras i samverkan med andra ***EU-program, nationella program och regionala program, där man respekterar de regionala myndigheternas befogenheter med strategiska normativa ansvarsområden som rör forskning, innovation och ekonomisk utveckling, i enlighet med principerna om subsidiaritet och flernivåstyre. Programmets samverkanseffekter med Europeiska konkurrenskraftsfonden och planen för nationellt och regionalt partnerskap måste klargöras.*** [...]

Motivering

Den generiska hänvisningen till ”lokala och regionala myndigheter” gör ingen åtskillnad mellan de mycket olikartade institutionella verkligheterna.

Ändringsrekommendation 15

Artikel 12 Europeiska forskningsrådet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
[...] Europeiska forskningsrådet ska locka de mest framstående forskarna från hela världen och etablera unionen som ett världsledande centrum för forskning och innovation.	[...] Europeiska forskningsrådet ska locka de mest framstående forskarna från hela världen och etablera unionen som ett världsledande centrum för forskning och innovation. ***En europeisk forskarstatus kommer att skapas för att stödja framstående forskare genom att underlätta deras verksamhet i hela Europeiska unionen.***

Motivering

Spetsforskningen måste utvecklas i hela Europa. En europeisk forskarstatus, som säkrar spetskompetensbanan och främjar sammanlänkning mellan forskare, kommer att möjliggöra en ökning av forskningsresultaten och kan motverka kompetensflykt.

Ändringsrekommendation 16

Artikel 14 Det gemensamma forskningscentrumet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det gemensamma forskningscentrumet ska tillhandahålla oberoende, evidensbaserad kunskap och vetenskap som stöder EU-politik för att påverka samhället positivt. [...]	Det gemensamma forskningscentrumet ska tillhandahålla oberoende, evidensbaserad kunskap och vetenskap som stöder EU-politik ***samt politik på nationell och regional nivå*** för att påverka samhället positivt. [...]

Motivering

Det gemensamma forskningscentrumets arbete är mycket viktigt för regionerna. Det gemensamma arbetet, via ReK, måste fortsätta.

Ändringsrekommendation 17

Artikel 15 Forskningssamverkan

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
4. [...] Programmet ska stödja verksamhet för att hantera globala samhällsutmaningar vad gäller att stärka demokratiska värden och bekämpa desinformation, inbegripet när det gäller rättsstaten och grundläggande rättigheter, främja socioekonomiska förändringar som bidrar till inkludering och tillväxt samt hantera demografiska utmaningar och utmaningar mellan generationer, däribland ur ett ungdomsperspektiv och inbegripet migrationshantering och integration av migranter.	4. [...] Programmet ska stödja verksamhet för att hantera globala samhällsutmaningar vad gäller att stärka demokratiska värden och bekämpa desinformation, inbegripet när det gäller rättsstaten och grundläggande rättigheter, främja socioekonomiska förändringar som bidrar till inkludering och tillväxt samt hantera demografiska utmaningar och utmaningar mellan generationer, däribland ur ett ungdomsperspektiv och inbegripet migrationshantering och integration av migranter. ***I detta syfte ska samhällsvetenskap och humaniora, inbegripet de kulturella och kreativa sektorerna, ges uttryckligt och tillräckligt stöd i hela programmet, inbegripet vid utformning, genomförande och spridning av forsknings- och innovationsåtgärder som tar itu med stora samhällsutmaningar.***
5. Programmet ska bidra till EU-uppdragen, bland annat genom att identifiera prioriterade åtgärder för FoI-finansiering för utveckling av ny kunskap, ny teknik, nya tjänster och produkter i samband med uppdragens mål. Finansieringen av EU-uppdrag som fastställs enligt artikel 8 i förordning (EU) 2021/695 ska tilldelas på grundval av arbetsprogram som sträcker sig fram till budgetåret 2030.	5. Programmet ska bidra till EU-uppdragen, bland annat genom att identifiera prioriterade åtgärder för FoI-finansiering för utveckling av ny kunskap, ny teknik, nya tjänster och produkter i samband med uppdragens mål. Finansieringen av EU-uppdrag som fastställs enligt artikel 8 i förordning (EU) 2021/695 ska tilldelas på grundval av arbetsprogram som sträcker sig fram till budgetåret 2030***, med ökat deltagande av lokala och regionala myndigheter i styrningen av EU-uppdrag***. ***Man ska särskilt uppmärksamma den roll som kommunerna och regionerna spelar som platser för tillämpning av innovativa lösningar för att ta itu med urbana utmaningar som boende, social inkludering, hållbar mobilitet, energiomställning och klimatresiliens.***

Motivering

Många projekt för innovativt entreprenörskap stöter på problem när det gäller att få tillgång till en köpkraftig första efterfrågan och operativ validering av deras lösningar.

Ändringsrekommendation 18

Artikel 17 Innovationsekosystem

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Programmet ska stödja organisationer så att de kan skapa konkurrenskraftiga, robusta och sammankopplade innovationsekosystem och ramförutsättningar. För det ändamålet ska synergier med unionsprogram och med nationella och regionala program eftersträvas.	1. Programmet ska stödja organisationer så att de kan skapa konkurrenskraftiga, robusta och sammankopplade innovationsekosystem och ramförutsättningar***, såsom regionala knutpunkter för innovation***. För det ändamålet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	ska synergier med unionsprogram och med nationella och regionala program eftersträvas. ***Dessutom syftar platsbaserad innovation till att driva på ekonomisk tillväxt, förbättra livskvaliteten och bidra till hållbar utveckling på regional och lokal nivå, och måste därför också stödjas. Programmet ska också stödja social innovation som en viktig drivkraft för tillväxt för alla, territoriell sammanhållning och samhällelig resiliens.***
2. Programmet ska stödja verksamhet som främjar ett tätare samspel i unionen mellan högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv, som alla är en del av kunskapstriangeln.	2. Programmet ska stödja verksamhet som främjar ett tätare samspel i unionen mellan högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv ***och samhälle***, som alla är en del av kunskapstriangeln ***och quadruple helix***.
	3. Detta program ska genomföras på ett sätt som är balanserat i politiskt och finansiellt hänseende mellan prioriterade områden och relevanta verksamheter.
	4. Programmet ska främja en strategisk användning av offentlig upphandling av innovation som ett viktigt verktyg för att införa innovativa lösningar vid lokala och regionala myndigheter.
	5. Programmet ska stödja utvecklingen av pilotprojekt och storskaliga demonstrationsprojekt som genomförs i kommuner och regioner samt förstärkningen av ekosystemen för innovativt entreprenörskap för att främja uppstartsföretags och expanderande företags tillgång till finansiering, experimentinfrastruktur, internationella nätverk och de första kunderna, i synnerhet med hjälp av strategisk användning av offentlig upphandling av innovation.
	6. Programmet ska även främja utvecklingen av instrument för öppen innovation som främjar samarbete mellan offentliga förvaltningar, företag, universitet, forskningscentrum, uppstartsföretag och civilsamhället, i synnerhet med hjälp av samarbetsplattformar, experimentmiljöer och program för öppen innovation som genomförs i kommuner och regioner.
	7. Programmet ska även främja aktiv integration av regioner med sämre strukturella anknytningar i europeiska kunskaps- och innovationsnätverk genom att främja deras deltagande i konsortier och deras ställning inom nya strategiska områden.

Motivering

Regionala innovationsekosystem visar i blygsam skala vad innovation på europeisk nivå bör handla om. Dessa ekosystem måste stödjas av EU för att europeiska ekosystem i sin tur ska kunna frambringas, kopplas samman och ta form. Offentlig upphandling är ett viktigt verktyg för att skapa en efterfrågan på innovation och hjälpa nya lösningar att ta sig in på marknaden. Öppen innovation gör det möjligt att skynda på kunskapsöverföringen och antagandet av innovativa lösningar. Förbättringen av det regionala deltagandet i programmet kräver att man vidtar åtgärder inom två kompletterande områden samtidigt: förstärkningen av de interna kapaciteterna för tillgång, förvaltning, utnyttjande och vetenskapligt företagande, samt en större integration av regioner med sämre anknytningar i de europeiska kunskaps- och innovationsnätverken, vilka i hög grad är beroende av samarbeten, konsortier och spridningseffekter.

Ändringsrekommendation 19

Artikel 18 Det europeiska forskningsområdet och infrastrukturer

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. [...] Programmet ska säkerställa ett effektivt främjande och skydd av värden och principer för det europeiska forskningsområdet och pakten för forskning och innovation, främst etik och integritet inom forskning och innovation, forskningsfrihet, jämställdhet och lika möjligheter, samt främja attraktiva ***forskningskarriärer*** och rörlighet. Finansieringen av forsknings- och teknikinfrastrukturer ska bidra till att förse unionen med ett starkt och sammanhängande ekosystem av hållbara anläggningar och tjänster i världsklass som bygger på prioriterad EU-omfattande infrastruktur ***samt kompletterande,*** nationell spjutspetskapacitet ***liksom användning av*** finansieringsinstrument, bland annat europeiska partnerskap. Programmet ska täcka upp till 20 % av kostnaderna för att bygga upp kritisk ny kapacitet i världsklass för europeiska forsknings- och teknikinfrastrukturer. [...]	2. [...] Programmet ska säkerställa ett effektivt främjande och skydd av värden och principer för det europeiska forskningsområdet och pakten för forskning och innovation, främst etik och integritet inom forskning och innovation, forskningsfrihet, jämställdhet och lika möjligheter, samt främja attraktiva ***forsknings- och innovationskarriärer*** och rörlighet. Finansieringen av forsknings- och teknikinfrastrukturer ska bidra till att förse unionen ***och dess medlemsstater*** med ett starkt och sammanhängande ekosystem av hållbara anläggningar och tjänster i världsklass som bygger på prioriterad EU-omfattande infrastruktur ***och är tillgänglig för samtliga intressegrupper, inklusive små och medelstora företag och uppstartsföretag***. ***Denna infrastruktur ska komplettera*** nationell ***och regional*** spjutspetskapacitet ***och utnyttja*** finansieringsinstrument, bland annat europeiska partnerskap. Programmet ska täcka upp till 20 % av kostnaderna för att bygga upp kritisk ny kapacitet i världsklass för europeiska forsknings- och teknikinfrastrukturer. [...]

Motivering

Kommuner och regioner finansierar forskningsinfrastrukturer och främjar utvecklingen av ny värdefull infrastruktur på nationell och europeisk nivå. Dessutom måste infrastrukturen förbli tillgänglig för små och medelstora företag och uppstartsföretag samt hälso- och sjukvårdssystem och deras avknoppningar, i egenskap av verkliga forsknings- och innovationsmiljöer som står för banbrytande innovationer.

Ändringsrekommendation 20

Artikel 19 Breddning av deltagandet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. ”Länder som omfattas av breddning av deltagandet” är Bulgarien, Kroatien, Tjeckien, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovakien när det gäller finansiering av åtgärder enligt punkt 5 a och b.	1. ”Länder som omfattas av breddning av deltagandet” är Bulgarien, Kroatien, Tjeckien, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovakien när det gäller finansiering av åtgärder enligt punkt 5 a och b.
3. Endast rättsliga enheter etablerade i länder som omfattas av breddning av deltagandet eller övergångsländer är kvalificerade som samordnare inom komponenten ”Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” i programdelen ”Förstärkning av det europeiska forskningsområdet”.	3. Endast rättsliga enheter***, inklusive lokala och regionala myndigheter,*** etablerade i länder som omfattas av breddning av deltagandet eller övergångsländer***, och de yttersta randområden som nämns i artikel 355.1 i EUF-fördraget,*** är kvalificerade som samordnare inom komponenten ”Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” i programdelen ”Förstärkning av det europeiska forskningsområdet”.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
4. För associerade länder ska rättsliga enheter från förteckningen över stödberättigade länder som fastställts på grundval av en indikator och offentliggjorts i arbetsprogrammet vara fullt kvalificerade som samordnare inom denna komponent. ***Rättsliga enheter från de yttersta randområdena enligt definitionen i artikel 349 i EUF-fördraget ska också vara kvalificerade som samordnare inom denna komponent och omfattas av samma regler som gäller för länder som omfattas av breddning av deltagandet enligt denna artikel, med undantag för punkt 7.***	4. För associerade länder ska rättsliga enheter från förteckningen över stödberättigade länder som fastställts på grundval av en indikator och offentliggjorts i arbetsprogrammet vara fullt kvalificerade som samordnare inom denna komponent.
5. ”Breddning av deltagande” inbegriper följande: (a) Åtgärder för kapacitetsuppbyggnad. (b) Åtgärder som stöder nätverkande och kunskapsutnyttjande, motverkande av kompetensflykt samt stöd från särskilda nationella kontaktpunkter.	5. ”Breddning av deltagande” inbegriper följande: (a) Åtgärder för kapacitetsuppbyggnad. (b) Åtgärder som stöder nätverkande och kunskapsutnyttjande, motverkande av kompetensflykt samt stöd från särskilda nationella kontaktpunkter.
6. Programmet ska bistå länder som omfattas av breddning av deltagandet och övergångsländer med att öka deras deltagande och främja en bred geografisk täckning inom samverkansprojekt av hög kvalitet. Dessa insatser ska motsvaras av proportionella åtgärder från medlemsstaternas sida.	6. Programmet ska bistå länder som omfattas av breddning av deltagandet och övergångsländer med att öka deras deltagande och främja en bred geografisk täckning inom samverkansprojekt av hög kvalitet. Dessa insatser ska motsvaras av proportionella åtgärder från medlemsstaternas ***och regionernas*** sida ***och ska också bidra till att motverka kompetensflykt och stödja att talanger stannar kvar och cirkulerar, särskilt i mindre utvecklade regioner, landsbygdsområden, avlägsna regioner och de yttersta randområdena***.
7. Från och med 2030 begränsas åtkomsten till kapacitetsuppbyggande åtgärder till de länder som omfattas av breddning av deltagandet och som har ökat sina verkliga utgifter för offentliga investeringar i forskning och utveckling under det senaste kända året jämfört med föregående år.	7. Från och med 2030 ***ska man utvärdera*** åtkomsten till kapacitetsuppbyggande åtgärder***, och inte bara beakta ansträngningarna på nationell nivå utan även utvecklingen av de regionala och lokala innovationsekosystemen, på grundval av relevanta territoriella indikatorer som ingår i de regionala resultattavlorna för innovation, i förekommande fall***.

Motivering

De yttersta randområdena är kvalificerade från och med denna period 2021–2027 enligt detta kapitel på samma nivå som de kvalificerade länderna på nationell nivå. Enligt formuleringen i kommissionens förslag är detta erkännande inte tydligt. Syftet med ändringsförslaget är att klargöra denna punkt.

Ändringsrekommendation 21

Artikel 2 Operativa mål

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. Det särskilda programmet har följande operativa mål: [...] (f) Koppla samman och utveckla forsknings- och teknikinfrastrukturer inom det europeiska forskningsområdet för att tillhandahålla gränsöverskridande åtkomst. (g) Stödja skapande av och expansion för deeptech-företag och innovativa uppstartsföretag. (h) Främja användning av teknik och	2. Det särskilda programmet har följande operativa mål: [...] (f) Koppla samman och utveckla forsknings- och teknikinfrastrukturer inom det europeiska forskningsområdet för att tillhandahålla gränsöverskridande åtkomst***, både över region- och landsgränser***. (g) Stödja skapande av och expansion för deeptech-företag och innovativa uppstartsföretag. (h) Främja användning av

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
demonstration av omstörtande innovationer. (i) Öka deltagandet av forskningsorganisationer från de länder som omfattas av breddningen av deltagandet och övergångsländer som avses i artikel 19 i förordning XXX [hänvisning till förordningen om Horisont Europa]. (j) Främja öppen vetenskap och, där det är möjligt, säkerställa synlighet för allmänheten och öppen åtkomst till resultat.	teknik och demonstration av omstörtande innovationer. (i) Öka deltagandet av forskningsorganisationer från de länder som omfattas av breddningen av deltagandet och övergångsländer som avses i artikel 19 i förordning XXX [hänvisning till förordningen om Horisont Europa]. (j) Främja öppen vetenskap och, där det är möjligt, säkerställa synlighet för allmänheten och öppen åtkomst till resultat***, bland annat genom mediefrämjande åtgärder som en del av "Vetenskap med och för samhället" på lokal och regional nivå***.

Motivering

Ett FoI-system i världsklass kan inte uppstå utan den lokala och regionala nivån, och därför måste den beaktas vid genomförandet av dessa mål.

Ändringsrekommendation 22

Artikel 4 Arbetsprogram

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta separata arbetsprogram för genomförandet av åtgärder inom ramen för följande komponenter, enligt artikel 1.3: (a) Europeiska forskningsrådet (EFR), för vilket utkastet till arbetsprogram ska upprättas av Europeiska forskningsrådets vetenskapliga råd enligt artikel 7.9 a ii, i enlighet med artikel 18.3. Kommissionen får avvika från utkastet till arbetsprogram som upprättas av Europeiska forskningsrådets vetenskapliga råd endast i enlighet med artikel 7.4 andra stycket; kommissionen ska i så fall anta arbetsprogrammet genom en genomförandeakt i enlighet med artikel 18.4, och vederbörligen motivera detta. (b) Europeiska innovationsrådet (EIC), vars arbetsprogram ska utarbetas enligt råd från EIC:s styrelse enligt artikel 12.1 b, i enlighet med artikel 18.4. (c) Marie Skłodowska-Curie-åtgärder, globala samhällsutmaningar, EU-uppdrag, den nya europeiska Bauhausfaciliteten, innovationsekosystem, reform och förstärkning av det europeiska FoI-systemet, forsknings- och teknikinfrastrukturer, breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens, i enlighet med artikel 18.4. (d) JRC, för vilket det fleråriga arbetsprogrammet ska ta hänsyn till det yttrande från JRC:s styrelse som avses i kommissionens beslut 96/282/Euratom.	2. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta separata arbetsprogram för genomförandet av åtgärder inom ramen för följande komponenter, enligt artikel 1.3***, och ReK bör informeras om dessa***: (a) Europeiska forskningsrådet (EFR), för vilket utkastet till arbetsprogram ska upprättas av Europeiska forskningsrådets vetenskapliga råd enligt artikel 7.9 a ii, i enlighet med artikel 18.3. Kommissionen får avvika från utkastet till arbetsprogram som upprättas av Europeiska forskningsrådets vetenskapliga råd endast i enlighet med artikel 7.4 andra stycket; kommissionen ska i så fall anta arbetsprogrammet genom en genomförandeakt i enlighet med artikel 18.4, och vederbörligen motivera detta. (b) Europeiska innovationsrådet (EIC), vars arbetsprogram ska utarbetas enligt råd från EIC:s styrelse enligt artikel 12.1 b, i enlighet med artikel 18.4. (c) Marie Skłodowska-Curie-åtgärder, globala samhällsutmaningar, EU-uppdrag, den nya europeiska Bauhausfaciliteten, innovationsekosystem, reform och förstärkning av det europeiska FoI-systemet, forsknings- och teknikinfrastrukturer, breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens, i enlighet med artikel 18.4. ***För dessa komponenter ska Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén ingå i relevanta programkommittéer och styrelser, på samma sätt som representanter för lokala myndigheter, i synnerhet från storstäderna när detta är relevant.*** d) JRC, för vilket det fleråriga arbetsprogrammet ska ta hänsyn till det yttrande från JRC:s styrelse som avses i kommissionens beslut 96/282/Euratom.

Motivering

FoI växer fram på lokal och regional nivå. Tack vare en nära koppling till, och kunskaper om, innovationsekosystem har ReK, genom sina ledamöter, all behövlig legitimitet för att kunna yttra sig om ramprogrammets programplanering.

Ändringsrekommendation 23

Artikel 5 Europeiska partnerskap

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. (a)	1. (a)
[...] iii. Partnernas sammansättning: om inget annat vederbörligen motiveras ska offentliga enheter från minst fem medlemsstater och privata enheter som företräder betydande segment av sina respektive ekosystem delta för att på så vis ***säkerställa*** ett brett och balanserat deltagande av viktiga berörda parter. [...]	[...] iii. Partnernas sammansättning: om inget annat vederbörligen motiveras***, och oavsett deras storlek,*** ska offentliga enheter från minst fem medlemsstater och privata enheter som företräder betydande segment av sina respektive ekosystem delta för att på så vis ***garantera*** ett brett och balanserat deltagande av viktiga berörda parter. [...]
[...] xiii. Kontinuerlig övervakning ska inbegripa uppföljning av framstegen i förhållande till en uppsättning partnerskapsspecifika gemensamma indikatorer, bland annat partnernas bidrag, kostnadseffektivitet och öppenhet gentemot nya partner. Partnerskapsspecifika gemensamma indikatorer ska bygga på de gemensamma indikatorer som definieras i förordning XXX [hänvisning till prestationsförordningen] och fastställs i de övervakningsrapporter om europeiska partnerskaps resultat som utarbetas vartannat år inom ramen för Horisont Europa 2021–2027. [...]	[...] xiii. Kontinuerlig övervakning ska inbegripa uppföljning av framstegen i förhållande till en uppsättning partnerskapsspecifika gemensamma indikatorer, bland annat partnernas bidrag, kostnadseffektivitet och öppenhet gentemot nya partner. Partnerskapsspecifika gemensamma indikatorer ska bygga på de gemensamma indikatorer som definieras i förordning XXX [hänvisning till prestationsförordningen] och fastställs i de övervakningsrapporter om europeiska partnerskaps resultat som utarbetas vartannat år inom ramen för Horisont Europa 2021–2027. ***En årlig lägesrapport och en uppföljning av partnerskapen måste lämnas in till EU-institutionerna, inklusive Regionkommittén.*** [...]

Motivering

Medlemmarna i dessa partnerskap ingår i regionernas ekonomiska ekosystem och innovationsekosystem. Därför måste ReK informeras om partnerskapen och om deras utveckling och resultat.

Ändringsrekommendation 24

Artikel 6 Europeiska forskningsrådet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
4. Europeiska forskningsrådets ordförande ska utses av kommissionen genom ett öppet rekryteringsförfarande med en oberoende särskild urvalskommitté. Rekryteringsförfarandet och den utvalda kandidaten ska godkännas av Europeiska forskningsrådets vetenskapliga råd. Mandatperioden för Europeiska forskningsrådets ordförande ska vara begränsad till två år och ska kunna förlängas en gång med upp till två år.	4. Europeiska forskningsrådets ordförande ska utses av kommissionen***, tillsammans med Europaparlamentet, rådet och andra relevanta institutioner,*** genom ett öppet rekryteringsförfarande med en oberoende särskild urvalskommitté. Rekryteringsförfarandet och den utvalda kandidaten ska godkännas av Europeiska forskningsrådets vetenskapliga råd. Mandatperioden för Europeiska forskningsrådets ordförande ska vara begränsad till två år och ska kunna förlängas en gång med upp till två år.

Motivering

FoI växer fram på lokal och regional nivå. Tack vare en nära koppling till, och kunskaper om, innovationsekosystem har ReK, genom sina ledamöter, all behövlig legitimitet för att kunna yttra sig om förfarandet.

Ändringsrekommendation 25

Artikel 7 Europeiska forskningsrådets vetenskapliga råd

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
9. [...] (c) [...] iii. Regelbundet rapportera till kommissionen om den egna verksamheten.	9. [...] (c) [...] iii. Regelbundet rapportera till kommissionen ***och Europaparlamentet samt till Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén,*** om den egna verksamheten.

Motivering

Av de skäl som lagts fram ovan måste kommittén informeras om utformningen och resultatet av verksamheter under EFR:s vetenskapliga råds överinseende.

Ändringsrekommendation 26

Artikel 9 Marie Skłodowska-Curie-åtgärder

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
3. Genomförandet av Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna ska	3. Genomförandet av Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna ska
[...] (b) säkerställa strategiska synergier med Europeiska forskningsrådet (EFR) men även med unionens instrument för främjande av innovation, till exempel Europeiska innovationsrådet (EIC), och verksamhet för att främja integrering av kunskapstriangeln – högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv – i hela unionen, och även samverka med andra unionsprogram, bland annat Erasmus+,	[...] (b) säkerställa strategiska synergier med Europeiska forskningsrådet (EFR) men även med unionens instrument för främjande av innovation, till exempel Europeiska innovationsrådet (EIC), och verksamhet för att främja integrering av kunskapstriangeln – högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv – i hela unionen, ***med deltagande av lokala och regionala myndigheter,*** och även samverka med andra unionsprogram, bland annat Erasmus+,
(c) verka för balans mellan arbete och privatliv, mångfald och inkludering och fastställa höga standarder för arbetsförhållandena inom hela det europeiska forskningsområdet.	(c) verka för balans mellan arbete och privatliv, mångfald***,*** inkludering***, jämställdhet*** och ***tillräckligt socialt skydd,*** och fastställa höga standarder för arbetsförhållandena inom hela det europeiska forskningsområdet.

Motivering

Kommuner och regioner utvecklar regelbundet mentorsprogram för personer som premierats via Marie Skłodowska-Curie-åtgärder och spetskompetensstämplar. De stöder redan nu forskarna på ett sätt som EU också kunde göra.

Ändringsrekommendation 27

Artikel 10 Det gemensamma forskningscentrumet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Det gemensamma forskningscentrumets (JRC) verksamhet ska komplettera indirekta åtgärder som stöder mer långsiktiga politiska mål. För att uppnå detta samarbetar JRC med internationella, nationella, regionala och lokala berörda parter, bland annat genom avtal om vetenskapligt samarbete.	1. Det gemensamma forskningscentrumets (JRC) verksamhet ska komplettera indirekta åtgärder som stöder mer långsiktiga politiska mål. För att uppnå detta samarbetar JRC med internationella, nationella, regionala och lokala berörda parter, bland annat genom avtal om vetenskapligt samarbete.
JRC:s verksamhet ska	JRC:s verksamhet ska
— vara flexibel och lyhörd för föränderliga politiska behov,	— vara flexibel och lyhörd för föränderliga politiska behov,
— säkerställa samverkan med andra EU-investeringar,	— säkerställa samverkan med andra EU-investeringar,
— vara inriktad på områdena	— vara inriktad på områdena
i. vetenskapligt och tekniskt stöd till prioriterad unionspolitik, främst (men inte begränsat till) den som definieras inom ramen för Europeiska konkurrenskraftsfonden och i delarna I, II, III och IV i programmet Horisont Europa,	i. vetenskapligt och tekniskt stöd till prioriterad unionspolitik, främst (men inte begränsat till) den som definieras inom ramen för Europeiska konkurrenskraftsfonden och i delarna I, II, III och IV i programmet Horisont Europa,
ii. kunskapsintegrering och politisk påverkan,	ii kunskapsintegrering och politisk påverkan,
iii. territoriell utveckling och stöd från medlemsstaterna,	iii. territoriell utveckling***, platsbaserad innovation, inbegripet förnyad smart specialisering (S3/S4),*** och stöd från medlemsstaterna,
iv. vetenskaplig spetskompetens och internationellt samarbete,	iv. vetenskaplig spetskompetens och internationellt samarbete,
v. öppen vetenskap, kunskapsutbyte och kapacitetsuppbyggnad.	v. öppen vetenskap, kunskapsutbyte och kapacitetsuppbyggnad ***på alla förvaltningsnivåer och över gränserna***.

Motivering

Strategier för smart specialisering (S3/S4) är ett viktigt verktyg för spetskompetens inom lokal och regional innovation. Samverkan mellan ReK och JRC bör fortsätta och göra det möjligt för regionerna att ytterligare fastställa sina respektive specialiseringsområden.

Ändringsrekommendation 28

Artikel 11 Forskningssamverkan

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
[...] (b) [...] i)	[...] (b) [...] i)
[...] – främja social inkludering och sociala och ekonomiska förändringar, inkluderande samhällen och social sammanhållning, samt motverka ojämlikheter genom att	[...] – främja social inkludering och sociala och ekonomiska förändringar, inkluderande samhällen***,*** social sammanhållning ***och jämställdhet***, samt motverka

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
skapa möjligheter för alla, med hänsyn till landsbygdsområdenas särskilda egenskaper, hantera demografiska förändringar och rättvisa mellan generationerna, bland annat genom välhanterad migration och rörlighet, stödja psykisk hälsa och ett välmående samhälle, även för unga, och	ojämlikheter genom att skapa möjligheter för alla, med hänsyn till landsbygdsområdenas särskilda egenskaper, hantera demografiska förändringar och rättvisa mellan generationerna, bland annat genom välhanterad migration och rörlighet, stödja ***hälsa, även*** psykisk hälsa***,*** och ett välmående samhälle, även för unga, och

Motivering

Jämställdhet måste vara en prioritering i Horisont Europa, inte bara när det gäller att stödja framstående forskare, utan även i fråga om forskningsområden. Det är dessutom mycket viktigt att stärka hänvisningen till hälsa genom att uttryckligen inkludera psykisk hälsa som ett avgörande inslag i välmåendet och den sociala sammanhållningen.

Ändringsrekommendation 29

Artikel 12 Europeiska innovationsrådets styrelse

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. EIC:s styrelse kan på begäran från kommissionen lämna rekommendationer till kommissionen om (a) frågor som ur ett innovationsperspektiv kan förbättra och främja innovationsekosystem i hela unionen, resultaten och effekterna av EIC:s mål och innovativa företags kapacitet att lansera sina lösningar, (b) kartläggning, i samarbete med kommissionens berörda avdelningar, nationella och regionala myndigheter och andra berörda enheter, av eventuella regelverksrelaterade hinder för entreprenörer, särskilt för dem som beviljats stöd inom ramen för EIC, (c) programplanering inom andra delar av det särskilda programmet.	2. EIC:s styrelse kan på begäran från kommissionen lämna rekommendationer till kommissionen om (a) frågor som ur ett innovationsperspektiv kan förbättra och främja innovationsekosystem i hela unionen, ***i linje med förnyad smart specialisering (S3/S4) och målen för det europeiska forskningsområdet,*** resultaten och effekterna av EIC:s mål och innovativa företags kapacitet att lansera sina lösningar, (b) kartläggning, i samarbete med kommissionens berörda avdelningar, nationella och regionala myndigheter och andra berörda enheter, ***inklusive Regionkommittén,*** av eventuella regelverksrelaterade hinder för entreprenörer, särskilt för dem som beviljats stöd inom ramen för EIC, (c) programplanering inom andra delar av det särskilda programmet.

Motivering

Tack vare en nära koppling till, och kunskaper om, innovationsekosystem har ReK, genom sina ledamöter, all behövlig legitimitet för att kunna ge värdefulla synpunkter på de rekommendationer som formuleras av EIC:s styrelse.

Ändringsrekommendation 30

Artikel 13 Innovationsekosystem

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det särskilda programmet ska stödja följande:	Det särskilda programmet ska stödja följande:
(a) Inrättande av och stöd till sammankopplade knutpunkter i hela unionen som ger innovatörer, uppstartsföretag och expanderande företag tillgång	(a) Inrättande av och stöd till sammankopplade knutpunkter i hela unionen som ger innovatörer, uppstartsföretag och expanderande företag tillgång

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
till resurser, tjänster och partner, bland annat investeringsmöjligheter, första köpare av FoI och innovativa lösningar, företag, experimentanläggningar, forsknings- och teknikinfrastrukturer, entreprenörstalang, coachning och mentorskap.	till resurser, tjänster och partner, bland annat investeringsmöjligheter, första köpare av FoI och innovativa lösningar, företag, experimentanläggningar, forsknings- och teknikinfrastrukturer, entreprenörstalang, coachning och mentorskap.
(b) Verksamhet för att utveckla alleuropeiska innovationsekosystem inom viktiga tematiska områden, stödja utveckling av innovationsfärdigheter och uppbyggnad av gemensamma projekt i ett tidigt skede samt främja integration av kunskapstriangeln – högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv – i hela unionen.	(b) Verksamhet för att utveckla alleuropeiska innovationsekosystem inom viktiga tematiska områden, stödja utveckling av innovationsfärdigheter och uppbyggnad av gemensamma projekt i ett tidigt skede samt främja integration av kunskapstriangeln ***och quadruple helix*** – högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv ***och samhälle*** – i hela unionen***, inklusive lokala och regionala myndigheter***.
(c) Program som stöder innovativa små och medelstora företag, uppstartsföretag och expanderande företag att expandera och få tillgång till internationella marknader genom studier av bärkraften på marknaden, platsbaserade innovationsverktyg, forskningssamverkan och innovation, talangutbyte, individuellt anpassat mentorskap, tillgång till globala investerarnätverk, vägledning om lagstiftning, stöd med lokaliserad marknadsföring och mjuklandningstjänster i målländer.	(c) Program som stöder innovativa små och medelstora företag, uppstartsföretag och expanderande företag att expandera och få tillgång till internationella marknader genom studier av bärkraften på marknaden, platsbaserade innovationsverktyg, forskningssamverkan och innovation, talangutbyte, individuellt anpassat mentorskap, tillgång till globala investerarnätverk, vägledning om lagstiftning, stöd med lokaliserad marknadsföring och mjuklandningstjänster i målländer ***liksom genom en förstärkning av de lokala ekosystemen för innovativt entreprenörskap, som ger upphov till inkubations- och accelerationstjänster, tjänster för tillgång till finansiering och kontakt med offentliga och privata kunder***.
(d) Andra åtgärder för att stödja utvecklingen av innovationsekosystem och konnektivitet, inklusive studier, benchmarking, ömsesidigt lärande mellan innovationsaktörer och samordning av innovationspolitik.	(d) Andra åtgärder för att stödja utvecklingen av innovationsekosystem ***genom att främja skapandet av lokala och regionala ekosystem med spetskompetens inom viktiga tematiska områden,*** och konnektivitet, inklusive studier, benchmarking, ömsesidigt lärande mellan innovationsaktörer och samordning av innovationspolitik.
	(e) Instrument för att skapa experimentmiljöer i verkliga förhållanden, inklusive levande laboratorier, testbäddar och kontrollerade experimentmiljöer, i syfte att minska den tid som det tar för innovationer att ta sig in på marknaden och främja de offentliga förvaltningarnas, företagens och invånarnas antagande av innovativa lösningar.

Motivering

Mot bakgrund av ovanstående skäl är det lämpligt att inkludera en ekosystemansats baserad på quadruple helix, som gör det möjligt att involvera samhället i vetenskapen och att uppmärksamma den regionala och lokala nivån inför genomförandet av detta program. Instrument för öppen innovation är avgörande för att koppla det tekniska utbudet till den verkliga efterfrågan, minska den tid som det tar för innovationer att ta sig in på marknaden och göra de europeiska innovationsekosystemen mer konkurrenskraftiga. Övergången mellan forskning och spridning kräver verkliga miljöer för teknisk, regulatorisk och operativ validering.

Ändringsrekommendation 31

Artikel 15 Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det särskilda programmet ska stödja ett verkligt integrerat och sammanhållet FoI-ekosystem i unionen, med särskild tonvikt på det tredje och det fjärde prioriterade området i pakten för forskning och innovation, förstärka tillgången till spetskompetens inom forskning och innovation i hela unionen och prioritera investeringar och reformer. Skillnader mellan ledande ***länder*** och ***länder*** som inte presterar lika bra inom forskning och innovation ska åtgärdas genom verksamhet för att bygga upp en solid vetenskaplig grund, koppla samman aktörer och ekosystem och uppmuntra strukturella politiska reformer på nationell och regional nivå som bland annat har som mål att göra forskningskarriärer mer lockande, öka internationaliseringen, effektivisera FoI-institutionernas förvaltning och styrning och förbättra arbetet för matchning med unionsinitiativ.	Det särskilda programmet ska stödja ett verkligt integrerat och sammanhållet FoI-ekosystem i unionen, med särskild tonvikt på det tredje och det fjärde prioriterade området i pakten för forskning och innovation, förstärka tillgången till spetskompetens inom forskning och innovation i hela unionen och prioritera investeringar och reformer. Skillnader mellan ledande ***länder/regioner*** och ***länder/regioner*** som inte presterar lika bra inom forskning och innovation ska åtgärdas genom verksamhet för att bygga upp en solid vetenskaplig grund, koppla samman aktörer och ekosystem och uppmuntra strukturella politiska reformer på nationell och regional nivå som bland annat har som mål att göra forskningskarriärer mer lockande, öka internationaliseringen, effektivisera FoI-institutionernas förvaltning och styrning och förbättra arbetet för matchning med unionsinitiativ. ***Dessa åtgärder ska också bidra till att motverka kompetensflykt och stödja kvarhållande och cirkulation av talanger, särskilt i mindre utvecklade regioner, landsbygdsområden, avlägsna regioner och de yttersta randområdena***. ***I detta sammanhang spelar kommunerna och regionerna en central roll som knutpunkter för innovationsekosystem, där talanger, forskningsinfrastrukturer, uppstartsföretag, bolag, investeringsnätverk och tjänster till stöd för innovativt entreprenörskap samlas.***

Motivering

Även om programmet på nationell nivå gör det möjligt att utveckla forskning i alla europeiska länder, får man inte glömma att det inom ett och samma land finns skillnader mellan regioner. Att göra det möjligt att genomföra detta program med detta i åtanke (t.ex. genom att använda den regionala resultattavlan för innovation som riktmärke) skulle dessutom på ett värdefullt sätt bidra till framgång.

Ändringsrekommendation 32

Artikel 16 Forskningsinfrastrukturer

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. Verksamhet som rör forskningsinfrastrukturer ska vara inriktad på (a) utveckling, konsolidering och effektivisering av unionens miljö för forskningsinfrastrukturer, bland annat genom samordning av kapacitet på unionsnivå och nationell nivå och genom att täcka upp till 20 % av kostnaderna för att bygga upp kritisk ny kapacitet i världsklass, (b) förstärkning av den gränsöverskridande tillgången till forskningsinfrastrukturer inom olika områden och sektorer och anpassning till framväxande nya användargrupper, (c) insatser för att göra forskningsinfrastrukturer mer motståndskraftiga och	2. Verksamhet som rör forskningsinfrastrukturer ska vara inriktad på (a) utveckling, konsolidering och effektivisering av unionens miljö för forskningsinfrastrukturer, bland annat genom samordning av kapacitet på unionsnivå ***samt*** nationell ***och regional*** nivå och genom att täcka upp till 20 % av kostnaderna för att bygga upp kritisk ny kapacitet i världsklass, ***genom att även erkänna den roll som spelas av vissa områden, i synnerhet de yttersta randområdena, såsom miljöer som är särskilt lämpade för provning, demonstration, validering och framtagande av prototyper på innovativa lösningar i***

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
hållbara och hålla jämna steg med de snabba tekniska framstegen, (d) utveckling av ett nätverk för maskinläsbara forskningsdata som följer Fairprinciperna för sökbarhet, tillgänglighet, kompatibilitet och återanvändbarhet, bland annat genom att expandera och konsolidera det europeiska öppna forskningsmolnet som Europas dataområde för forskning, (e)förstärkning av europeisk politik för forskningsinfrastrukturer och internationellt samarbete.	***verkliga förhållanden,*** (b) förstärkning av den gränsöverskridande tillgången till forskningsinfrastrukturer inom olika områden och sektorer och anpassning till framväxande nya användargrupper, (c) insatser för att göra forskningsinfrastrukturer mer motståndskraftiga och hållbara och hålla jämna steg med de snabba tekniska framstegen, (d) utveckling av ett nätverk för maskinläsbara forskningsdata som följer Fairprinciperna för sökbarhet, tillgänglighet, kompatibilitet och återanvändbarhet, bland annat genom att expandera och konsolidera det europeiska öppna forskningsmolnet som Europas dataområde för forskning, ***i syfte att säkerställa användning och tillvaratagande av offentliga data, inbegripet från lokala och regionala myndigheter och kommuner, och säkerställa rättvis tillgång på lokal och regional nivå till fördelarna med denna infrastruktur i hela unionen,*** (e) förstärkning av europeisk politik för forskningsinfrastrukturer och internationellt samarbete.

Motivering

Samhället måste inte bara vara mottagligt för vetenskapliga rön, utan måste också delta i forskning som påverkar Europas invånare. Forskningsinfrastrukturer bör inte endast förstås som fysiska anläggningar, utan även som territoriella ekosystem som kan skynda på valideringen och demonstrationen av innovativa lösningar. I detta sammanhang erbjuder de yttersta randområdena unika förutsättningar som gör dem särskilt väl lämpade till testbäddar inom strategiska områden som energi, vatten, klimatanpassning, biologisk mångfald och den blå ekonomin.

Ändringsrekommendation 33

Artikel 18 Kommittéförfarande

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. Kommittén kan sammanträda i följande konstellationer, med beaktande av den sakfråga som ska diskuteras:	2. Kommittén***, som även involverar Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén,*** kan sammanträda i följande konstellationer, med beaktande av den sakfråga som ska diskuteras:
— Allmän konstellation: översikt över genomförandet av det särskilda programmet.	— Allmän konstellation: översikt över genomförandet av det särskilda programmet.
— Europeiska forskningsrådet.	— Europeiska forskningsrådet.
— Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.	— Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.
— Globala samhällsutmaningar, EU-uppdrag och den nya europeiska Bauhausfaciliteten.	— Globala samhällsutmaningar, EU-uppdrag och den nya europeiska Bauhausfaciliteten.
— EIC och innovationsekosystem.	— EIC och innovationsekosystem.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
— Forsknings- och teknikinfrastrukturer.	— Forsknings- och teknikinfrastrukturer.
— Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet, breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens.	— Reformering och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet, breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens.

Motivering

ReK, som är mycket insatt i den forskning som bedrivs på lokal och regional nivå, måste involveras i denna kommitté för att bidra med sina kunskaper på området.

II. **POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Säkerställa en stabil och ambitiös budget för framstående och konkurrenskraftig FoI

1. Budgeten för ramprogrammet enligt förslaget bör betraktas som ett minimianslag för att kunna leva upp till de ambitioner som unionen fastställt genom sin nya innovationsagenda och framför allt i sin strategi för forsknings- och teknikinfrastruktur. Ramprogrammet måste förbli ett självständigt instrument för ett konkurrenskraftigt, hållbart, rättvist och socialt inkluderande Europa och för att stärka europeisk konkurrenskraft, tekniskt ledarskap och strategiskt oberoende.

2. Budgeten bör utformas på ett sådant sätt att den vilar på krissäkra och stabila grunder och därmed skyddas från justeringar till förmån för andra strategiska europeiska program och initiativ. Vidare bör medlen inom ramprogrammet användas för att främja vetenskaplig spetskompetens och disruptiva innovationer, och därigenom bidra till att bygga upp ett globalt konkurrenskraftigt FoI-ekosystem. Vi understryker i detta sammanhang grundforskningens betydelse som en central förutsättning för utvecklingen av viktig möjliggörande teknik.

3. FoI är inte ett mål i sig, utan måste i förlängningen bidra till att konkret förbättra medborgarnas livskvalitet, stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen, stödja offentliga tjänster av hög kvalitet och ta itu med de omfattande gröna, digitala och demografiska omställningarna på ett rättvist sätt, samtidigt som en starkare koppling mellan forskning, innovation, marknadsinförande och samhällseffekter säkerställs, vilket möjliggör snabbare skalning av lösningar och ökad mobilisering av privata och offentliga investeringar.

Mot en mer inkluderande strukturering av ramprogrammet

4. Den föreslagna strukturering av ramprogrammet är välkommen, men ReK framhåller att samhällsvetenskap och humaniora bör integreras bättre. Dessutom kunde medborgarnas plats i vetenskapen i högre grad beaktas via ramprogrammets olika pelare och program, eftersom också detta på ett värdefullt sätt kan förbättra genomslaget när det gäller innovation och har potential att omvandla samhället och stärka demokratin, det kritiska tänkandet, kampen mot desinformation och de europeiska samhällenas resiliens.

5. Jämställdhet bör integreras i hela ramprogrammet, både när det gäller styrning, fastställande av prioriteringar och forskningsinnehåll samt i villkoren för deltagande och vetenskapliga karriärer. Kraftfullare åtgärder krävs för att ta itu med ihållande brist på jämställdhet inom FoI.

6. Samtidigt som en nationell strategi för genomförandet av komponenten ”Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” visserligen förespråkas i programmet är det beklagligt att innovationsklyftan i unionen ännu måste överbryggas när det gäller innovationsekosystem, som ofta har sina rötter i regionala och lokala ekosystem.

7. Kommittén välkomnar att hälsoforskning görs till ett tematiskt fokus inom ramprogrammet, men efterlyser samtidigt att forskning på detta område, särskilt med tanke på folkhälsan, inte enbart förankras inom området konkurrenskraft utan även inom området ”samhälle”.

8. Mot bakgrund av ovanstående vore det önskvärt att den europeiska regionala resultattavlan för innovation (RIS) används i syfte att genomföra åtgärder för att bredda deltagandet på regional och lokal nivå, med större hänsyn tagen till de olika regionernas särskilda behov och innovationskapacitet.

Genomförande av ramprogrammet med ett stadigt fotfäste i dess lokala och regionala innovationsekosystem

9. Regionala och lokala innovationsekosystem vilka är ryggraden för innovation i EU och bidrar till att skapa framtida deltagare i ramprogrammet. Vi efterlyser insatser för att befästa deras spetskompetens som till fullo bör knytas till genomförandet av de strategiska målen. Företag, inbegripet små och medelstora företag och uppstartsföretag, spelar en avgörande roll i innovationsekosystemet och därför behövs starkare ramar för att attrahera privata investeringar och stödja skapande och skalning av företag.

10. Därför vill ReK lyfta fram den strukturerande roll som kommunerna och regionerna spelar i EU:s vetenskapliga och tekniska spetskompetens – såväl via sammanhållningspolitiken som deltagandet i projekt inom olika ramprogram – genom att skapa en grogrund för utformning, forskning, utveckling, produktion och spridning av kunskap, kunskapsutnyttjande och morgondagens innovationer som har en gynnsam inverkan på samhället och miljön.

11. Kommittén efterlyser därför ett aktivt deltagande av kommuner, regioner och deras ekosystem i ramprogrammets styrnings- och genomförandestrukturer samt i alla stödsystem för innovationsekosystem som kommer att införas inom denna ram, såsom de europeiska knutpunkterna för uppstartsföretag och expanderande företag.

12. ReK vill att förenklingen av ramprogrammet effektivt ska gynna universitet, lokala och regionala myndigheter, offentliga forskningsorganisationer, hälso- och sjukvårdssystem, små och medelstora företag, uppstartsföretag, aktörer inom den sociala ekonomin och ideella organisationer, särskilt i regioner med relativt begränsad administrativ kapacitet, med målet att säkerställa rättvisare tillgång till EU-finansiering.

13. Kommittén uppmärksammar de större svårigheter som små stödmottagare står inför, i synnerhet små och medelstora företag och mindre offentliga förvaltningar, när det gäller att uppfylla kraven i och hantera anbudsinfordringar, och efterlyser i detta sammanhang en större förenkling och ett utökat uppmärksammande av deras utmaningar samt anbudsinfordringar som särskilt riktar sig mot dessa.

14. Kommittén efterlyser att kommuner, regioner och deras ekosystem fullt ut ska kunna delta i programmet för innovationsekosystem och de initiativ som de är nära knutna till, såsom de regionala knutpunkterna för innovation, i syfte att kunna samutveckla de mest framstående projekten till gagn för innovationsekosystem i hela Europa.

15. Samhällelig innovation bör ges ett mer tydligt erkännande som en strategisk del av ramprogrammet vid sidan av teknisk innovation, särskilt när detta ger upphov till nya lösningar på problem som sammanhänger med fattigdom, åldrande, tillgång till vård, bostäder, inkludering, utbildning och medborgardeltagande samt klimatanpassning, miljöresiliens och hållbar resursanvändning.

16. EU-uppdragens framgång är beroende av deras lokala och regionala förankring, kommunernas och regionernas aktiva deltagande i styrningen av dem och deras förmåga att samla medborgare, offentliga tjänster, universitet, företag och det civila samhället kring konkreta och mätbara mål.

17. ReK efterlyser att EU-uppdragen tillmäts en högre ambitionsnivå i form av en stark vision, framtagande av banbrytande teknik, samordnade investeringar och systeminnovation som ska tjäna till att ta itu med Europas stora samhälleliga utmaningar och konkurrensgap.

Koppla genomförandet av ramprogrammet till genomförandet av strategier för smart specialisering

18. ReK vill se ett erkännande av den möjliggörande och förstärkande roll som strategier för smart specialisering (S3/S4) spelar eftersom de kan bygga broar till ramprogrammet genom att främja partnerskap mellan aktörer i samma innovationsekosystem, men även fokusera på investeringar i dessa lokala och regionala ekosystem för att generera den mest framstående innovationen.

19. För att vara effektiva fullt ut måste regionerna i möjligaste mån ansluta sig till detta tillvägagångssätt genom att öka specialiseringen i sina strategier.

20. Mot bakgrund av ovanstående föreslår ReK att regionerna erbjuds tekniskt stöd för att lyckas med detta.

21. För att effekterna av S3 och ramprogrammet ska kunna förstärkas ömsesidigt föreslår kommittén att ramprogrammet knyter sin programplanering och sitt genomförande närmare till programplaneringen och genomförandet av de strategier för smart specialisering som kommer att genomföras med de framtida planerna för nationellt och regionalt partnerskap i åtanke. Detta skulle till exempel kunna uppnås med stöd av en närmare koppling mellan programplaneringen av ansökningsomgångar för projekt och programplaneringen för planerna för nationellt och regionalt partnerskap, genom att inrätta gemensamma partnerskapsplattformar eller genom att skapa möjligheter till att ansluta till pågående åtgärder (”hop-on”).

Dra praktisk fördel av konkreta och fortlöpande samverkanseffekter mellan ramprogrammets pelare och andra fonder

För bättre sammanlänkning mellan pelarna och samtidigt främja en platsbaserad strategi

22. ReK välkomnar de insatser som gjorts för att koppla samman programmets olika pelare, såsom Europeiska innovationsrådets ”EIC Transition” eller ”Horizon Results Booster”, och efterlyser inrättandet av ett mer strukturerande verktyg (såsom en ”process för nyttiggörande”) till vilket kommuner och regioner, i egenskap av förvaltande myndigheter för planerna för nationellt och regionalt partnerskap, kan hjälpa till att förbereda finansierade projekt att flyttas över från pelare 1 till pelare 3.

23. ReK föreslår att den investeringsprocess som eftertraktas i de olika EU-programmen fullt ut integrerar kommunernas och regionernas bidrag till genomförandet av planerna för nationellt och regionalt partnerskap, så att projekt som finansieras på grundval av dessa planer eller ramprogrammet får gemensamt stöd för att tillvarata sina resultat och uppnå en högre samhällelig eller teknisk beredskap och bidra till de mål som är gemensamma för programmen.

Kommuner, regioner och deras innovationsekosystem som viktiga förbindelselänkar för fruktbara samverkanseffekter med ramprogrammet

24. ReK förespråkar att en verkningsfull kombination av EU-medel med stöd av ramprogrammet riktas till FoI i syfte att stärka den vetenskapliga spetskompetensen och den europeiska konkurrenskraften samt för att uppnå ramprogrammets strategiska mål och understryker den strategiska roll som infrastrukturer för forskning och teknik, driftskompatibla datautrymmen och AI-aktiverade lösningar spelar som viktiga faktorer för att påskynda innovation och skalbara lösningar.

25. Kommittén stöder inrättandet av Europeiska konkurrenskraftsfonden, men anser att den behöver ha nära och solida kopplingar till ramprogrammet för att kunna genomföras, i synnerhet med avseende på utformningen av mekanismer som gör det möjligt att koppla dem samman. För att ramprogrammets oavhängighet ska kunna säkerställas måste den övergripande styrningsstrukturen – som omfattar såväl berörda nationella och regionala företrädare som forskningsexperter – ge möjlighet för vetenskapssamfundet att delta på ett ändamålsenligt sätt.

26. Målet om europeisk konkurrenskraft måste gå hand i hand med målen om territoriell och social sammanhållning, och all överdriven koncentration av finansiering, infrastruktur och innovationskapacitet till ett begränsat antal redan högpresterande regioner bör undvikas.

27. I detta avseende menar ReK att mer verksamhetsrelaterade samverkanseffekter med Europeiska konkurrenskraftsfonden behöver tas fram, med deltagande av kommuner och regioner som nyckelaktörer när det gäller att återställa EU:s konkurrenskraft. De bör i detta sammanhang vara djupt involverade i den gemensamma styrningen av ramprogrammet och konkurrenskraftsfonden i alla former av samverkanseffekter som uppnås.

28. EU:s investeringar i FoI måste bidra till en rättvis omställning, stödja skapandet av arbetstillfällen av hög kvalitet och kompetensutveckling, föregripa förändringar på arbetsmarknaden och ge rättvis tillgång till de möjligheter som skapas genom den gröna och den digitala omställningen i alla regioner.

29. ReK välkomnar den förbättrade genomförandesamordningen av planerna för nationellt och regionalt partnerskap som möjliggör att kommuner och regioner kan saminvestera i projekt som medfinansieras av ramprogrammet, och anser att de bör vara nära involverade i strukturer för samråd med berörda parter t.ex. i form av ett råd för industriell och teknisk konkurrenskraft eller ett råd för samhällsutmaningar.

Ett ramprogram som gagnar ett europeiskt forskningsområde och en status för europeiska forskare

30. Europa bör kunna erbjuda sina mest framstående forskare en säker och stimulerande arbetsmiljö, och ramprogrammet måste tjäna detta syfte. Vi betonar betydelsen av transnationell samarbetsforskning för det europeiska forskningsområdet, framhåller i detta sammanhang lärosätenas roll när det gäller att skapa och omsätta kunskap samt efterlyser att strukturen och resurstilldelningen inom Horisont Europa utformas på ett sätt som motsvarar detta.

31. ReK efterlyser att det inrättas en europeisk forskarstatus som genom ömsesidigt erkännande skulle möjliggöra smidigare utbyten med kollegor och trygghet i fråga om arbetsvillkor och sociala förmåner, oavsett i vilket land de arbetar.

32. Kommittén föreslår att dynamiken i det europeiska forskningsområdet stärks genom att mindre projekt främjas, öppna ansökningsomgångar införs och forskningsfrämjandets nedifrån-och-upp-karaktär generellt förstärks. Vidare förordar vi att projekt inom delar av programmet grupperas i portföljer enligt den ansats som ARPA (USA:s byrå för avancerade forskningsprojekt) använder, och därigenom också ytterligare särskilt stöd av programansvariga, bland annat i syfte att effektivisera nyttiggörandet av forskningsresultaten.

33. Ett sådant erkännande, i form av status, skulle göra det möjligt att hejda kompetensflykten och öka intresset bland internationella forskare som deltar i programmet Choose Europe.

34. Kommittén betonar behovet av att ta itu med kompetensflykten och att främja en verklig rörlighet för talanger inom EU, bland annat genom att ytterligare stödja regioner som är drabbade av fortgående förluster av forsknings-, innovations- och kompetenskapacitet, för att undvika att spetskompetens koncentreras till ett begränsat antal kluster.

35. ReK framhåller att europeisk forskning och innovation inom hållbarhet, cirkulär ekonomi och klimatanpassning intar en ledande ställning globalt och efterlyser därför att dessa områden även under den kommande programperioden ges en central roll, inte minst för att ytterligare stärka EUsom en attraktiv plats för ledande forskare från hela världen.

Bryssel den 7 maj 2026.

Kata TÜTTŐ
Europeiska regionkommitténs ordförande